

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udvalgte værker

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Udvalgte værker", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 431. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blich07-shoot-idm139805836436912/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

Noter

- ning til Blichers indlæg er et forsvar for trykkefriheden i Fædrelandet den 29. marts 1835.
- 292 „Stændernes Indførelse”: de rådgivende stænderforsamlinger indføres ved anordning af 28. maj 1831. De første valg fandt sted i efteråret 1834 og januar 1835
- 293 „i Landet havde Tyrken eller Paven”: fra Holbergs „Peder Paars” (II, 2) Anholtskrigen; i „Peder Paars” (I, 3) „Robe”: juristkappe (til brug i retssalen)
Doktorhat: Fædrelandets grundlægger og første redaktør, professor C. N. David havde den filosofiske doktorgrad
søgte dog at vække Utilfredshed med dette Lands Tilstand: C. N. David dokumenterede i en anmeldelse af Blichers *Danmarks nærværende Tilstand* (side 275) at der deri tegnede idealbilledet var urigtigt
- 294 de kartesianske Djevle: legetøj med flydende glasfigurer som ved en mekanisme bringes til at hoppe op og ned

Om Publiciteten

Jyllandsposten 18. og 25. juni 1838. Artiklen er usigneret, men i bladets følgende nummer meddeles at signaturen Ø er udeladt ved en forgiommelse.

- 295 Publicitet: offentlighed (i forvaltningen)
Vor nuværende Konge ... virker for at fremme ... Trykkefriheden: det modsatte var tilfældet; se indledende note til „En Røst, men ikke i Ørken” foran
Falladium: vænehelligdom
[veggere] paa Tyrkisk: på en grusom og barbarisk måde
Støkkemænd: bisiddere eller tingsvidner; her: meddomsmænd
instigeret: ophidsset
- 296 een for Domstolene svævende Sag: herredsfoged M. C. Rods injuriersag mod Jyllandspostens redaktør, C. G. Clausen, som havde beskyldt ham for embedsmisbrug
Lov om ... Communalbestyrelse: lov af 24. 10. 1837 som gav kommunerne mere selvstyre
Afhandling: drøftelse
Udfalder af den Rodske Proces: redaktøren blev idømt bøde for injurier

St. St. Blicher

- 297 de jure: i kraft af loven
de facto: i virkeligheden
Populationen: befolkningen
Sportulering: modtagelse af sportler, tilfældige indsægter ved et embede, f.eks. betaling for udstedelse af visse dokumenter
Jurisdiction: retskreds; her: embedsområde
stavileret: stabiliseret, fæstnet, fastlagt
arbitrært: skønsomt
- 298 Støkke: bjælker eller planker der på de gamle tingsteder tjente som sæde for dommer og meddomsmænd (støkkemænd)
cavere: kautionere, borgere
Oppebørselsmaade: måde at modtage betaling på
„cessante causa cessat effectus”: med årsagen ophører også virkningen
- 300 emphatisk: (her) fyndigt
Poenitence-Kalde: „straffe-præstekalde” med ringe indkomster
- 301 cathetisere: undervise (ved spørgsmål og svar), „overbørse” (f.eks. konfirmander)
copulere: vie
Emolumenter: embeds-biindkomster
- 302 „kjender sine ...”: Joh. 10. 14
generaliter – specialiter: i almindelighed – i særdeleshed
- Mundord: tale, sprog
- 304 Pluraliteten: flertallet
fede Kalde: Kalde er jysk flertalsform
- 305 Æqvilibrium: ligevægt
„Exempla illustrat”: hentydning til skolastisk læresætning; exempla illustrant sed non probant: eksempler oplyser men beviser ikke
odiosa: hentydning til en anden læresætning: exempla sunt odiosa: eksempler er forhadte, d.v.s. man taler ikke gerne om dem
exiperede [exciperede]: fra alle for: undtagne fra alle domstole
Lyscheholder: person som er til grin
tjupakkes: drikkes fuld
Pidsk: rus, kæfært

Betænkninger

Jyllandsposten 14. og 21. maj 1838. Signeret: Ø. Den fulde titel er: Betænkninger ved Assessor Algreen-Ussingt Skrivt „om en Forening af begge de danske Stænderforsamlinger.”